تەنها مشتێك لە كوفرەكانى

بەناو سەركردەكانى

كوردستان

شەشەم : شاسوار عبدالواحيد

نووسەر: مامۆستا ئوسامە تەوحیدی

ئامادەكردنی : الحق

6

شاسوار عبدالواحد

دامەزرێنەری جوڵانەوەی نەوەی نوێ کەئەم جوڵانەوەیە خاوەن ئایدۆلۆژیای سیکۆلاریزمە لە باسی حیزبی یەکێتی حوکمی سیکۆلاریزمم ڕوون کردەوە

کەسیکۆلاریزم کوفرە : چونکە بڕوای بەواجب بوونی شەریعەتی الله تعالی نیە و بڕوایان وایە ئاین تەنها نێوان بەندە و الله یە و هیچ پەیوەندیەکی بە دەوڵەت و چەسپاندنەوە نیە لەناو کۆمەڵگەدا

ئەم جوڵانەوەیەی شاسوار لەپەرلەمانە و خاوەن کورسی پەرلەمانیە وئەندامە لەلیژنەی یاساداانان لەپەرلەمانی کوردستان

لەشەریعەتی ئیسلامدا یاساداانان و بڕیاردەکردن بە قەدەغەکردن و بەڕێگەپێدان و بەدیاریکردنی سزا تەنها وتەنها کاری الله تعالی ە و ئەبێت مرۆڤەکان هەموویان حوکم ویاسای الله تعالی وەربگرن نەک لەناو خۆیاندا کۆمەڵێ مرۆڤ هەڵبژێرن تابڕیاریان بۆبات و یاسایان بۆدانێت کە جوڵانەوەکەی شاسوار عبدالواحد ئێستا ئەندامە لە مەجلسی تەشریعی (یاساداانان)

الله تعالی فەرموویەتی : { إِنِ الْحُكْمُ إِلاَّ لِله أَمَرَ أَلاَّ تَعْبُدُوا إِلاَّ إِيَّاهُ } [یوسف :40]

بەڕاستی حوکم و یاسادارشتن تەنها وتەنها مافی الله یە والله فەرمانیکردوە کەس نەپەرستن تەنها زاتی پیرۆزی خۆی نەبێت .

هەروەوەهـا لە قورئـاندا الله تعالی ڕونیـکردۆتەوە کە هەرکەسێ لە جیاتی وەرگرتنی یـاساکانی الله خۆی یاسا بۆخەڵک دابنێت بەهەواو هەوەسی خۆی حەڵاڵەکانی الله قەدەغە بکات و قەدەغەکانـی الله حەڵاڵ بـکات ئەوا الله ناوی ئەم کەسـانەی بەوەبردوە کـە خۆیان کردوە بـەخوا بەسەرخەڵکەوە

قال تعالی: { اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ الله وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلاَّ لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ } [التوبة :٣١].

واتـا : جولەکە و گاورەکان زاناکان و خواپەرستەکانیـان کردبوو بە پەروەردگاری خۆیـان لە جیـاتی الله ئەوانیان ئەپەرسـت (پەرستنەکەشیان ئەوەبـوو بڕیاری قەدەغەکردن و ڕێگەپێدانیان لەئەوانەوە وەرئەگرت) وە هەروەها مەسیح ی کوڕی مەریەمیانیش ئەپەرست لە کاتێکدا فەرمانیان پێکرابوو تەنها الله بپـەرستن بەتاک وتەنها و هیچ پەرستراوێ بەهەق نیە ئیلا الله نەبێت پاک وبێ گەردی لەوەی هاوبەشی بۆ دادەنێن .

قال تـعالی: { وَلاَ يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا } [الكهف: 26]

واتـە الله تعالی هیچ هاوبەشـێکی نیە لە حوکم ویـاساکانیدا.

هەروەکـ چۆن خەڵق وبەدیهێنانی مەخلوقـات تەنها کاری الله یـە ئەواش بڕیار ویـاسا دەرکردن تـەنها مافی الله یە

قال الله سبحان و تعـالی : { أَلاَ لَهُ الْخَلْقُ وَالأَمْرُ تَبَارَكَ الله رَبُّ الْعَالَمِينَ } [الاعراف :54]

چاکـبزانن دروستکردن و فەرمان دەرکردن تـەنها بۆ الله یـە تـبارکـ و تعالی کـە پەروەردگاری هەموو جیهانیانە.

كەواتــا لێرەوە تێگەشـتین چونە ناو پرۆسەی یاسادانان شیرك وكوفرە چونكە الله تعالــی ڕوونیكردۆتەوە كەمرۆڤی ئیماندار بۆی نیە یاساكان ی الله تعالی بخاتە ژێر پرس و ڕاو هەڵبژاردنەوە

قال تعالی : { وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَن يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا } [الأحزاب : ٣٦]

واتــا : بۆ هیـچ پیاوو ژنێكی بڕوادار نیە كاتێ الله پەیامبەرەكەی صلی الله علیــه وسلم بڕیاری كارێكیان دا ئەوان خۆیان سەرپشـك بكەن لەجێ بەجێكردن وجێ بەجێ نەكردنی بڕیارەكەی الله واتە دەبێت ملكەچ ی فەرمانی الله بن و هەر كەسێك سەرپێچی بكات لە فەرمانی الله و پەیامبەرەكەی ﷺ بەو شێوەیە كە جگە لە بڕیارەكانی ئەوان كارێكی دی هەڵبژێرێ بۆ خۆی ئەوە بێگومان گومڕا بووە بە گومڕا بوونێكی ئاشكرا.

بۆیــە الله تعالی ئەوانە بەموشـریك ناودەبـات كەحوكم لە غەیری الله وەردەگـرن قال تــعالی: { وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ } [الأنعام: 121] واتــا : ئەگەر گوێڕایەڵی موشـریكان (لەپێچەوانەكردنی یاسای الله تعالی) ئێوەش بەو هۆیەوە دەبن بەموشریك.

گەر گوێڕایەڵیكار ببێت بە موشریك ئەی ئەبێت حاڵی یاسادانەرەكە چۆن بێت كە بەپێچەوانەی فەرمان ی الله یاسا دائەڕێژێت و بانگەشەی یاسادانان ئەكات ومافێك لەمافە تایبەتمەندیەكان ی الله تعالی ئەیاتە پاڵ خۆیەوە كەئەو مافەش بریتیە لە یــاسادارڕشتن .

شاسوار عبدالواحد بەزمانی خۆی ئەڵێت من نوێژناکەم بەلام بڕواشم پێیەتی !

با بزانین حوکمی نوێژنەکردن چیە لە شەرعدا؟

قال الله تعالى { وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ } [الروم : ٣١] واتا : نوێژەکانیشتان بەرێک و پێکی ئەنجام بەن لە موشریکان مەبن.

ئیمام ی طبری رحمه الله تعالى لەتەفسیری ئەوئایەتە پیرۆزە فەرموویەت ی :

(ولا تكونوا من أهل الشرك بالله بتضييعكم فرائضه) واتا مەبن بەیەکێک لەموشریکان بەهۆی فەوتان و فەرامۆشکردنی فەرزەکانی الله تعالى .

لە فەرموودەش ئەمە زیاتر ڕوونکراوەتەوە پێغەمبەر ﷺ فەرموویەت ی :

(الْعَهْدَ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ الصَّلاةُ فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ) [رواه الخمسة] واتا : پەیمان ی جیاکەرەوەی نێوان ئێمەی موسڵمان لەگەڵ کافران بریتیە لەنوێژ ئەوەی وازی لێ بهێنێت کافربوە.

ئیجماع ی هاوەڵان عبدالله ی کوڕی شقیق ئەفەرموێت :

(كَانَ أَصْحَابُ رَسُولِ الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لا يَرَوْنَ شَيْئًا مِنْ الأَعْمَالِ تَرْكُهُ كُفْرٌ غَيْرَ الصَّلاةِ) [رواهُ التِّرمِذِي]

واتا : هاوەڵان ی پێغەمبەر ﷺ وازهێنانیان لە هیچ کارێک پێ کوفرنەبوە تەنها نوێژ نەبێت.

جالەوانەیە مەدخەلیەک بێت تەئویل بکات بلێت دیارنیە مەبەست ی کوفری گەورەیە یاخود کوفری بچوک ؟

لەوەلامدا ئەڵێین : مەبەست ی کوفری گەورەیە چونکە هاوەڵان وازهێنانیان لە چەندین کرداری تر بە کوفر زانیوە بەلام بە کوفری بچوک بۆ نمونە حوکم نەکردن بە حوکمێکی الله تعالی لە قەزیەیەکی دیاریکراودا بە کوفری بچوکیان زانیووە کەواتا مەبەستەکەی عبدالله ی کوڕی شقیق ئەوەیە هاوەڵان وازهێنانیان لە نوێژ بەکوفری گەورە زانیوە ئەگینا شتی تر زۆرە کە هاوەڵان بەکوفری بچوکیان زانیوە بەلام مادام فەرمووی تەنها وازهێنانیان لە نوێژ بە کوفر زانیوە واتا تەنها ئەو وازهێنانەیان بە کوفری گەورە زانیوە ئەما وازهێنان لەهەنێ کردەوەی ترهەبوە کە هەر بەکوفریان زانیوە بەلام کوفری بچوک وە ئەمەش مانای ئیجماعە چونکە لە هاوەڵان هەبوە حەج نەکەری پێ کافربوە وەک ئیمام ی عمر هەشبوە پێی موسلمان بوە بەلام نوێژنەکردن هەموویان تێیدا کۆڕابوون ـە کەوازهێنان لێی کوفری هەقیقی و کوفری گەورەیە ئەگینا زۆرشتی ترهەبوە وازهێنان لێی بەکوفریان زانیوە بەلام بە کوفری بچوک لێرەوە تێ ئەگەین لەم کوفرەی عبدالله ی کوڕی شقیق باسی ئەکات واتا کوفرەکە گەورەیە وازهێنان لە نوێژ چونکە عبدالله ئەگەر مەبەست ی کوفری بچوک بایە نەیئەفەرموو تەنها نویژنەکردنیان پێ کوفربوە بەڵکو زۆر شت ی تریش هەیە نەکردنی کوفربوە لای هاوەڵان بەلام کوفری بچوک .

بەڵگەش لەسەر ئەم ئیجماعە ئەوەیە ئەوکاتەی ئیمام ی عمر بریندار کرا ابن عباس پێی فەرموو : (یا أميرَ المؤمنين الصَّلاةَ) ئەی پێشەوای باوەڕداران کات ی نوێژە ئەویش

فەرمووی : (أجَل إنَّه لا حَظَّ في الإسلامِ لِمَنْ أضاعَ الصَّلاةَ) بەڵێ هیچ بەشێک لەئیسلام نیە بۆکەسێک نوێژ بفەوتێنێت. ئەمەش ـ لەبەردەم هاوەڵان فەرموو هیچ هاوەڵێک پێچەوانەی ئەم وتەیەی دەرنەبڕی بۆیە ئەبێت بەئیجماع ـ هاوەڵان لەسەر کافربون ـ نوێژنەکەر [الصلاة وحكم تاركها لابن القيم (33)]

اسحاق ـ کوڕی ڕاهوەی ئەفەرموێت :

(قد صحَّ عن رسول الله صلَّى اللهُ عليه وسلَّم أنَّ تارك الصلاة كافرٌ وكذلك كان هو رأي أهل العلم من لدن النبي صلى الله عليه وسلم إلى زماننا هذا) [الاستذكار (2 /150)]

واتـا : بەصحیح ـ هاتوە لە پێغەمبەرەوە ﷺ کە نوێژنەکەر کـافرە بەهەمان شێوە تەکفیرکردن ـ نوێژنەکەر بۆچونی زانایانە لە سەردەمی پێغەمبەر ﷺ تائەم سەردەمەی ئێمە.

لـە کەناڵی ئێن ئارتیـەکەی شاسوارەوە بەرنامە دانرابوو بەناوی بوێری کە تێیدا خەڵکانێک ئەهێنرانە سەر شاشە و گومانیان لەسەر ئیسلام ئەوروژاند وقسەی مولحیدەکانیان ئەیا بە گوێی خەڵکیدا تا خەڵکی لە ئیسلام بخەنە گومانەوە.

شاسوار وحیزبەکەی و کەناڵەکەی پشتگیری موڕتەدان ـ پەکەکە و هەسەدە ئەکەن و کوژراوەکانیان بە شەهید ناوئەبەن و لەهەمان کاتدا پشتگیری پێشمەرگە و ئاسایش ئەکەن و هەوڵەکانیان بەرزئەنرخێن.

قال الله تعالى { فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكَافِرِينَ } [القصص : ٨٦] ئیمام ـی ابن كثير لەراڤەی ئەوئایەتەیا ئەفەرموێت : (أي: معينا) للكافرين { ولكن فارقهم ونابذهم وخالفهم . واتا : مەبە بەیارمەتیدەر بۆ كافران بەڵكو لێیان جیابەرەوە و دژایەتیان بكە و پێچەوانەیان بكە.

و قال الله تبارك وتعالى : { وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ } [المائدة : ٨١] واتا : ئەگەر ئەوانە باوەڕیان بە الله تعالى بە پەیامبەر ﷺ و بەو بەرنامەیە هەبوایە كە بۆ پێغەمبەر ﷺ دابەزێنراوە ئەوا كافرانیان نەئەكردە بەدۆست و هاوڕێی خۆیان .

ئیمام ـی طبری لەراڤەی ئەو ئایەتە ئەفەرمویٚ ئیمام ـی مجاهد فەرموویەت ـی :

ئەوانە دووڕووەكانن (چونكە دووڕووەكان بەزمان ئەڵێن ئێمە موسڵمانین كە چی كافران ئەكەن بە دۆست وپشتیوانیان لیٚ ئەكەن)

ئیمام ـی قرطبی رحمه الله تعالى ئەفەرموێت لەراڤەی ئایەتەكە :

(يدل بهذا على أن من اتخذ كافرا وليا فليس بمؤمن) ئەمە بەڵگەیە لەسەر ئەوەی هەركەسیٚ كافران بەدۆست بگرێت ئەوكەسە ئیماندارنیە .

ئەمەش تەنها مشتێكە بۆ درێژنەبونەوە ئەوەندە كافیە چونكە هەموو ئەم بەناوسەركردانە هەموویان كوفرەكانیان وەكو یەكە بەڵام هەركەسەیان خاڵێكی زیاتری هەیە ئێمە خاڵە زیاتر و جیاوازترەكەی لەوانی تریان باس ئەكەین .